

Vrednik Jakob Aléšovec.

Izhaja po
enkrat na mesec v Ljubljani,
kedar ga prebere in ne
konfiseira policija.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
30 kr. v administraciji, Ključarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Veljá
celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50
kr. in četrť leta 80 kr. za vsacega
brez ozira na stan, naroduost in
vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Le not, gospóda!

Bum, bum, bum, trarara, pomf! Kranjski deželni zbor je sklican, 24. kimovca se prične spektakelj, ktereга gre lahko vsak gledat in poslušat, kdor je dosti star in spodobno oblečen. Le not, gospóda, žal ne bo nikomur, ker bo videti prav mikavne reči, slišati pa kaj, kar se drugje še za denar ne vidi. Kazali bodo svoje „kunšti“ Fréncelj, ki je bil te dni za 5 gld. vščipnjen, Kaltenegger, Schafferjev Dolfi, „ta lepi“ Tone, dr. Schrey, ki bo nadrobno kazal, kako se mora Slovenca pravilno požreti, pa tudi, kako je treba otrobe vezati, da se človeku najprej zdeha; Dežmanov Korelj bo svoje polomljene grablje skup klepal, Johan iz Kamnika bo kazal svojo zlatnino na prstih in tudi, kako se za nemškutarstvo stvar sedi, Eduard iz Postojne bo sukal svoj „cvikar“ po nosu, sploh pa bo vsak nekaj delal ali pa nič — prav po svoji razvadi in zmožnosti. Toraj le not, gospóda le not! Bum, bum, bum, trarara, pomf!

Pa to še ni vse. Razen teh bo videti tudi še slovenske poslance, ki so lani o razhodu rekli, da v tak zbor jih več ne bo. Brez njih bi kranjski zbor ne imel pravega cinka, poslušat in gledat bi šel, kdor bi hotel, kakor n. pr. v nemško gledališče, večina dežele bi se pa za posedanje in kramljanje nemškutarških možicev ne brigala. Tak zbor bi bil nezabeljena in neslana kaša, še le slovenski poslanci mu dajo zabelo in sol, da se za to kašo vendar še kdo briga. Priti pa morajo ti poslanci vsi, kolikor jih je, in to že zato, da ne bodo nemškutarji preveč napeti. 20 je teh nemškutarjev, 19 pa jih mora biti zmiraj navzočih v zbornici, da je sklepčna, in tako bi ne smela dva zboletí ali kam iti iz dvorane, n. pr. na pivo ali golaš, in če bi jih ne bilo zmiraj 19. skup, bi ne mogli zborovati, in utegnila bi se pripetiti nesreča, da bi grof Taaffe moral razpustiti ta krasni zbor, kakoršnega bi potem nikdar več ne mogli skup spraviti s tako umetno večino. Taka redka imenitnost se mora ohraniti, dokler se le more.

Iz tega že sledi, da narodni poslanci morajo priti tudi letos v kranjski deželni zbor, v katerem tako ponosno

sedijo v manjšini in bob ob steno mečejo. Kaka zamera, če bi jih ne bilo!

Pa tudi iz drugega vzroka morajo v zbor. Kar so namreč na Dunaji judje in slovanzočrci prišli ob veljavo, so tudi nemškutarji po Kranjskem zelo ogoreli in ogulili se, da se ne morejo nikjer več prav postavljati in se čedalje manj govori o njih in še to navadno le takrat, če napravijo kak škandal, kakor n. pr. Vesteneck. Če bi deželnega zbora in odbora ne imeli v rokah, bi skoro nikjer ne imeli prilike kričati in svet bi jih kmalo čisto pozabil, kar bi bilo zelo škoda. In če bi narodnih poslancev v zbor ne bilo, bi nemškutarji ne imeli s kom prepirati se, niti zabavljati Slovincem, ker bi jih ti ne slišali, in tako bi Dežman, Schrey, Vesteneck, Apfaltrern, Schafferjev Dolfi itd. svoje krasne govore morali negovorjene v žepu obdržati, Johan Kecelj pa bi ne mogel toliko časa sedeti in svojega obraza v blisku zlatnine ogledovati. Tudi v deželni blagajnici bi ostalo več tisučakov, ktere vsako leto stanejo govori teh možakov, in kam bi šli s tistim denarjem!

Zato le not, gospoda, trarara, pomf! Nič se ne bojte nezaupnic ali godrnanja volicev, saj za takimi reči ne nihče umrl ni. Lani ste ali so vsaj nekteri med vami rekli, da vas v ta zbor ne bo več; toraj morate biti mož beseda, da vas ne bo več ko 16, in toliko vas je tudi letos; ako bi bil pa deželni zbor razpuščen, bi vas po novih poštenih volitvah bilo več, toraj bi ne držali besede. Tudi drugega se vam ni bati, kajti za politično čast še stari kramar nič ne dá, kaj toraj, če jo kdo zgubi! In če se nemškutar posmehuje, kaj dé to? Ali je vredno, da bi se človek zmenil za tako malenkost? Jaz mislim, da res ne.

Najvažnejše je pa to. Če hočete še kdaj iti v zbor, morate iti letos, ker s koncem leta bo tudi konec sveta in potem ne bote šli v noben zbor več; to Taaffe že ve, zato tudi ni maral razpustiti zbora, ga bo že tista repata zvezda razpustila.

Le not toraj, ne stane nič, vse plača dežela. Bum, bum, bum, trarara, pomf!

„Brencelj“,
jako politična muha.

Pavliha.

V začetku tega meseca sem stopil malo na Triglava, da bi pogledal nekoliko po vremenu, navadnem in političnem, ker se mi je čudno zdelo, da tako dolgo ni bilo nič pravega vremena; nekaj ga je pač bilo, pa nič stanovitnega, da bi bil mogel človek na vreme priseči. Še stari velikan, ki toliko let že gleda na Slovence, ni nič jasne glave, videti mu je, da mu marsikaj ni všeč, kar pod sabo in okoli sebe vidi; gotovo se Slovenci še njemu v njegovo kamenito srce smilimo, le škoda, da govoriti ne more, bi marsikaj vedel povedati.

Ko sem stopil na vrh in ozrl se krog sebe, sem brž videl, koliko raznega plevela raste še zmiraj po Slovenskem, koliko je še motnih mlakuž, iz katerih se vzdiga temen in smrdljiv puh, da ga pravo solnce ne more predreti z vso svojo svitlobo. Ob svojo marelo oprt ravno premišljujem, kako bi se ti madeži naših dežel dali na najkrajšem potu odpraviti, kar zaslišim s kranjske strani nekaj nenavadnega; najprej je šumenje, potem bobnenje, gromenje, hrup in slednjič vriš, kakor ga napravi nevoljno godrnanje velike množice. Ta vriš je postajal čedalje glasnejši, močnejši, razširjal se dalje in dalje in še celó z drugih dežel se je že čul.

„Kaj vraga pa je to?“ — se poprašujem in nategujem zdaj to zdaj ono uho, da bi kaj razločnega vjel — „pa ne, da bi bil kak punt ali kaj enacega?“ „Ej“ — se popravim — „gotovo so v Ljubljani Pirkarja vzdignili in zdaj ga nesó z dežele, ljudstvo pa temu vriska. To bo, nič drugega, saj je že čas. Vendar moram stopiti v Ljubljano, da prav za gotovo zvem, kaj je.“

Toraj se poženem, z enim skokom sem v Ljubljani, kjer vriša nevolje ni več tako silno slišati, in prvi, ki ga zagledam, je — uganite, kdo? Nobeden drug ko Pirkar, „ki po stari navadi prevzetno, kasno, korakov merjenih, počasno“ kakor šolski kralj maršira v nemčursko kavarno.

„I, kaj te še ni vrag vzel?“ — se začudim, ko ga zagledam — „sem mislil, da od ajdovice, s katero so za tabo kadili, že ne bo pepelčica, ti pa da si že davno un-kraj Save in Drave kje!“

On pa ustavi svoje kosti, raztegne usta ter zaničljivo pihne: „Kaj bote ve reve! Če se vsi skup pred-me vprežete, pa me ne bote pretegnili.“

Mene zsrbi marela, že se vzdigne, da bi ga kozje inolitvice učila, pa še premislim, češ, saj mi ne uide, bova že še eno rekla. Prej sem hotel namreč zvedeti, kaj pomeni vriš, kterega sem bil na Triglava slišal, zato stopim k tisti tobakarci, ki vse ve, si kupim ga pajkelc in jo prašam, kaj je novega.

„Ali ne veš?“ — se mi čudi — „deželni zbor kranjski je —“

„Razpuščen, je-li? Živijo!“ — ji pretrgam jaz besedo.

„Ej, kaj še! Sklican je, sklican, ne pa razpuščen“ — pravi ona.

„Ka-a-a-j?“ — zategujem jaz — „to pa že ni mogoče, ti me hočeš za norca imeti. Saj je Taaffe še minister in Winkler še deželni namestnik, ali ne?“

„Se, se, pa je deželni zbor vendar sklican. Na, tu beri, če ne verjameš!“

S tem mi pokaže „Laibacherco“ in ko preberem tiste vrste, malo da mi pipa z ust ne pade; ogenj pa ugasne v nji. „Res je, primaruha! Ne razpuščen, ampak sklican je naš deželni zbor. Zdaj pa že vem, zakaj je po vsi deželi nevoljno godrnanje in tak vriš.“

Nevoljen vržem list nazaj, pa potegnem suknjo više na rame ter jo mahnem naravnost k svojemu staremu znancu Andreju na novi trg. Tam odprem vrata na polovico, vtaknem glavo v sobo in prašam:

„Ali je res deželni zbor kranjski sklican in ne razpuščen?“

„Res! Stopi no noter, da ti nadrobneje razložim!“ — hiti Andrej odgovarjati mi.

„Ne, zameri mi ali ne, je že dobro. Zdaj letim nad Taaffeja, ž njim bom več govoril.“

Na to zaprem vrata in jo mahnem naravnost proti Dnnaju. V Taaffejevi hiši me na stopnicah vstavi strežaj in pravi, da grofa ni domá za tistega, ki bi z marelo prišel. „Haha“ — se režim jaz — „zdaj pa že vem, koliko je ura. No, bova že naredila.“

S tem potisnem strežaja v stran in stopim v Taaffejevo sobo. Ali tam ga ni, tudi v drugi, tretji in četrti sobi ne. Še le v zadnji ga najdem za pečjo skritega. Ko me zagleda, se dela tako, kakor da bi tam kaj iskal.

„Ej, glej ga no, Eduarda“ — ga ogovorim jaz — „kaj pa delaš za pečjo o poletnem času? Ali morda grilje loviš?“

„Hehe, skoro da“ — se prisiljeno nasmehne — „nekaj sem zgubil, pa ne vem, kje.“

„Pa ne svojega programa — kaj?“ — pikam jaz.

„Da, da, res, uganil si“ — vleče nadalje.

„To je tisti program, na katerem je stalo tudi razpuščenje deželnega zbora kranjskega?“ — poprašujem na dalje, zadnje besede posebno povdarjaje.

Pri teh besedah se Taaffe po vsem životu strese in mrmra nekaj; slednjič pa pogleda na uro in pravi: „Jej, jej, skoro prepozno bo že. Zdaj bi moral že nekje biti.“

„Zdaj bi moral biti tudi deželni zbor kranjski že razpuščen, ne pa sklican“ — pravim jaz, ga primem za roko ter potegnem na stol, pa nadaljujem: „Nikamer ne boš šel prej, da se mi-dva zmeniva. Misliš, da sem prišel na Dunaj samo na uro gledat?“

„No, no“ — poprime on — „danes si pa nekoliko nasajen. Si morda slabo spal?“

„Ni čuda, če bi bil! Saj bi tudi ti ne spal dobro, če bi slišal tak vriš, kakoršen je zdaj na Kranjskem zavoljo deželnega zbora, kterega nisi razpustil, ampak sklical.“

„Ej, kaj pa je takega s tem zborom? Saj mu tako kmalo leta poteko, potem pa volite drugega.“

„Tako, he, he?! Prijatelj, ta je pa nova, ta, kje si jo pa dobil? Če imam črva v deblu drevesa, ga ne bom zatrl, saj tako ne bo dolgo črv, ampak bo postal kaj drugega. Če vidim kozla v zelniku, ga ne bom ven gonil, saj bo šel sam, kedar bo sit. Če se mi hiša vname, ne bom gasil, saj bodo ognju tako kmalu ure pretekle in potem si pa zidam drugo poslopje. No, veš, Eduard, če je ta tvoja, no — potlej pa — — že sam veš, kaj hočem reči.“

„Veš, Pavliha“ — prične bolj resnobno — „moj stol še zdaj ni tako trden, da bi mogel jaz vse storiti, česar Slovenci od mene pričakujejo.“

„Ako je tvoj stol tako slab, da bi se podrl, če bi ti kranjski deželni zbor razpustil, potlej pa le brž pusti ta stol, kar pusti ga, bo boljše za te in za vse, ki v tebe upajo. Ali misliš, da so avstrijski narodi zato na svetu, da imajo na Dunaji ministre? Ali ni tvoj program — kterega si pa zgubil — ta: spraviti vse narode med seboj? To se more pa doseči le, če se odpravijo vse stare krivice in dobijo vsi narodi svoje pravice.“

„Čakaj! Ali ne bivajo na Kranjskem Nemci in Slovenci?“

„Kaj pa da!“ — pritrdim jaz — „še celó nemškutarji.“
„No, vidiš!“ pravi on ponosno; — „Slovenci imate državne poslance in kupčijsko zbornico, Nemci in nemškutarji pa deželni zbor in odbor. Toraj imate vsak pol — ne?“

„Izvrstno, haha! danes si mi pa všeč, Taaffe. Čuj primeró! Oče ima 10 sinov, te razdeli v dva kupa: v enem jih je 9, v drugem 1. Potlej pa razdeli tudi svoje premoženje na dva enaka kupa in dá enega prvím devetím, drugéga pa edinemu desetemu. Ali je taka razdelitev pravična?“

Minister se premika na stolu sem ter tje, kakor da bi težko sedel, in ne vé drugéga reči, ko: „Le malo še potrpite, se bo vse naredilo, da bo prav. Zdaj imam zmiraj drugih opravil čez glavo, vsega pa ne morem storiti kar na hip.“

„To je stara pesem,“ rečem jaz — „izgovarja se le tisti, ki ne mara nič dati. — Kako pa je s Pirkarjem? Še zdaj se kočari po Ljubljani, kakor da bi bila vsa dežela njegova.“

„Saj sta šla Kaltenegger in Vesteneck, pa še Onderka z Idrije.“

„No, za Kalteneggerja ne rečem, pa če bi še ta ne bil šel, bi pa prav nobenega razločka ne bilo med teboj in Auerspergom. Vesteneck se je spravil proč sam s svojimi ponočnimi škandali, drugače bi bil še zdaj v Litiji, Onderko so pa spravili proč drugi, ne ti. Kar si drugje storil za Slovence, je pa tako malo, da si še častnih diplomov nisi zaslužil, kar si jih dobil.“

„Veš, Pavliha, tebi bom povedal pravo in ta je: jaz nimam prave korajže, da bi dunajskim in drugim mogočnjakom pokazal roge, se bojim velikega krika z nemške strani.“

„Pa še nekaj, — tudi pravega srca nimaš za Slovence, to je, ker ti si tudi nemške krvi. Ni treba nič tajiti tega, se že preveč jasno vidi.“

„Motiš se, jaz hočem tudi Slovence potolažiti.“

„Verjamem, pa tako, kakor mačeha otroka, ki lačen po jedi upije, ona ga pa ne potolaži z jedjo in pijačo, marveč ga pusti upiti, dokler ne zaspi, in potem je miren in potolažen — za nekaj ur — se vé da; ko se pa prebudi, začne še huje upiti. Če ti tako misliš delati z nami, pa kar povej, da bomo tudi mi vedeli drugače pomagati si.“

„Le malo še potrpljenja, le malo“ — prosi Taaffe, ko vidi moj jezni obraz.

„Nič, prav nič“ — rečem jaz odločno — „če kranjskega deželnega zbora ne razpustiš brž, da si bomo boljšega in pravičnega izvolili, in če Pirkarja ne poženeš, sva pa narazen, zapomni si to!“

Ta pogovor me je tako razjaril, da sem se kar na peti zasukal pa za kljuko prijel.

„Stoj no, Pavliha“ — pa kriči za mano Taaffe — „stoj, da ti povem svoje vzroke, zakaj moram tako, in ne morem drugače ravnati.“

„Je že dobro, že vem“ — se odrežem jaz — „izgovorov je za vsako reč kaj, če so prav s trte zviti. Dokler deželnega zbora kranjskega ne razpustiš, se ne menim več s tabo, da veš!“

In mahnem jo po stopnicah dol ter korakam proti domu, kjer šum in vriš še ni potihnil, marveč godrnjanje le še huje postalo. No, bomo že videli, kaj bodo naši poslanci naredili: ali bodo šli v ta zbor ali ne. Do prihodnjic bom že zvedel in potem se utegnemo tudi mi nekoliko zmeniti.

Jezična Žefa.

Pri grofu Blagajnarju ni blo več za obstat', je preveč čuden. Zvedla sem še več od njega, kakšen prijatelj je dohtarju Plajbajsu, koga je od njega govoril, kako obrajšta slovenske časnike, kako je stroške za pokop svoje matere plačal in kako lepo kmete zavolj svojga grba pital, in več družga. K' sem šla preč, sva se hudo spopadla, jest sem mu rekla nazadnje, de nej gre v Kočevje, Pirkar mu bo že povedal, za kaj. Potlej sem pa pobrala svoje cape pa se peljala s pošto v Ibljano. Na pošť v Grosupljem sem tud' nekej vidla, pa za zdej še ne povem, bom že drug pot, če se mi bo vredno zdel'.

V Ibljan me je čakal', že vse polno služb vsake sorte. Nejpred je prišla prosit me ena gospodinja s šempeterskega predmestja tam ravno vštric tiste kavarne, k' bi me bla rada imela za to, de b' bla jest vsakmu, kdor bi prišel stanvanje najemat si, drob in mošnjček preiskala; jest pa za take reči, s ktermi se ldje jeze, nisem, zato ni blo s to nič. Potlej je bil pa en čevljar tam bliz Križankov, k' so ga na rotovž med mestne vzeli; ta b' bil rad, de b' bla jest njegove otroke ibljanski „kuheltajč“ učila, k' ga on in ona ne znata, pa v hiš more zdej vse le nemšk' bit', k' so pod mest' prišli. Jest sem rekla, nej si za to najmó kakšno ibljansko frajloco, k' tak „kuheltajč“ bolj znajo, kakor jest, al' pa tistga šomaštra s Hotiča, k' je izučen v nemščini, kakor nobeden drug ne.

Potlej so me silili k dvema gospod duhovnama, pa sem tako prevdarla, de za zdej še ne grem, b' se utegn'il kdo pohujšvat', k' pa zdej še ni treba.

Dol v Ipav je eden, k' je že večkrat pó-me pisal in k' sem tud' od drugih ldi že zvedla, de me res potrebuje. Je nek prav debel in visok gospod, k' če vse pod-se spravit', de b' potlej v Ipav' ne blo nobenga tako mogočnega, kakor on, k' je za to rojen. Zdej je derehtar tiste šole za sadje in grozdje, pa bi bil rad vse kej družga. Ima tud' posebno družbo okol sebe, k' je ota čitalnico v roko dobit', potlej se je pa clo na sodnijsko kljuko natekn'il, de ta reč še zdej ni ven. Slovenc je pa tak, de b' koj rad kralj vseh Slovincov postal, napuha ima dost' za to. Preden grem k njem', bom mogla še več zvedit', de bom vidla, če bo zá-me al ne, samo za par dni nočem ke dol iti, m' je predeleč in prevroče. Pa mi tud' pravjo de b' pri njem stradala, k' je strašno skop.

Nejbolj se mi je zdel' iti k en ibljansk rodovin', k' je na pol nemška, na pol pa slovenska. Gospod je namreč na slovensko stran in tudi dva fanta, gospa pa le rajši nemški kramlja in punčke tudi, pravjo, de je to velik' bolj nobelj in de je slovensk' al kranjsk' jezik le za na kmete in za perice. Zato pa je v hiš' zmirej špetir že med otroci zavolj jezika, de se včasih kar skavsajo in sem in ke eden družga zmerjajo. No, pa to ni nič posebnega, to je le domá, če b' družga ne blo, b' se že še prestajal'. Al naš' otroc' so strašno razvajen', vse morjo imet', kar poželé, vse se jim pusti, vse dá, le palica ne, če so jo še tako potrebni. Bog ne dej, de b' kdo kterga klofnil al mu le žal besedo rekel! Gospá b' se kar vá-nj spustli in ga zmerjal, de b' oglušil.

Ali je Pirkar res še deželni šolski nadzornik?

Ob nedeljah gremo kam ven iz mesta, kakor ima gospóda navado. Včasih se jih pridruží še več, posebno taki, k' imajo drobno družino al pa odrasene hčere za oddat', de potlej komiji in pa drugi z njimi ali za njimi gredó in se eden družga za nos vodjo al pa na limance lové. Nej povem, kako se je un dan, eno nedeljo je blo, godil', de sem jest še zdej nejevoljna.

To je blo tako. Zjutraj smo šli brez maše — se reče jest ne, k' sem bla v Šenklavž' že pri prvi maš' — gor ven; nas je blo cela truma, naši pa še dve drug' familiji z odrasen'mi frajlicami. Po pot' so bli otroc', pa tud' frajlice in njih spremljači tako razposajen', so skakal' in hodil' po trav', tresli sadje, metal' kamnje in kdo ve kaj še vse vganjal', de b' bli na več krajih kmal' tepen', k' so povsod škodo delal'. Gospóda — dva sta bla ta starejih, sta že branila in prepovedala otrokom in unim, pa gospé so zmirej rekle: „nej se razletajo, sej trave in sadja ima kmet dost.“ Ko b' bli naš' kmetje bolj hudi, kakor so, b' nam bli že posvetil', kakor smo zaslužil', tako smo pa vendar srečno prišli do vasi, k' je ravno k' desét' maš' zvonil'. Jest sem mislila, de bomo šli zdej v cerkev, k' razen mene še nobeden ni bil, pa pred cerkvijo se vsi vstavjo in se posvetjejo, kam bomo šli opoldne kosit. Nekej časa ugibajo in eden pravi: sej je tam-le oštarija; pa gospém in frajlicam se preumazana zdi. Kar pravi un' starejš' gospod: „ej, kar v farovž pejmó, jest sem s f. znan, nam bo že kej jést in pit dal, sej je po farovžih bolje ko po oštarijah.“

Se pa zažene vsa druhal v farovž, samo jest nisem ota iti in sem pred pragam ostala. Gospod fajmošter so prišli prijazno naprot, naša družba se je kar po silno be-raški povabila h kosilu, oni, čeravno v zadreg', so prijazno rekli, de se bo že kej dobil', pa so šli h kuharc', k' je debel' gledala in k' se ji je vidlo, de je tud' v zadreg'. Potlej so pa naši gospodi rekli, nej se le komot naredi v farovž, oni morjo zdej v cerkev, kosil' bo pa opoldne. Jest sem se strašno čudila prijaznosti gospoda fajmoštra, še bolj pa nesramnosti in nadležnosti naše gospóde. Zdel' se mi je ravno tako, kakor kder prihrume soldatje kam pa se povsod poležejo, vse preišejo in prevrnejo pa delajo, kakor de b' blo vse njih.

V kuhnji se je začel' klanje pišek in take žival', naši so pa zasedli farovž kakor kobilce al kakor če sovražnik v kakšen kraj pade. Kar naenkrat je blo vse njih, otroc' so prevračali vse, kar so vidli, podil' kokoši in pišeta, tresli sadje — sploh cela vojska je bla, de so lđje v cerkev gredé kar postajal'. Veči pa so posedli po stoleh in okrog miz, neker' pa se kar paroma zgubli po vrt' in za mejami. Zdej je zazvonilo skup in mislila sem, de bodo šli v cerkev, pa nobeden ni šel, samo jest in naš' gospód. Pač! Med pridgo se pridrvé otroc' in frajlice s šumom not, de jih vse gleda; frajlice imajo na klobukih vse sorte rože iz vrta, otroc' pa perje od petelinov in rac, kterim so ga živim izpulil', de sem potlej vidla skor vsako perutnino omavsanó na dvoriš' — kar jo je še ostal', ker čez polovico jo je pod nožam kuharce konc vzel'. V cerkvi niso dolg' ostal', ampak so brž spet šli, pa je blo to bolj, saj ldi niso motil.

Po maš' sem mislila, de bodo gospod fajmošter kar korobač vzel' pa vse skup spodli nazaj v Ibljano al kamer kol'. Nejevoljni so bli, to se je vidlo, pa vendar so zatajli nejevoljo — in so s prijaznim obrazom povabil' h kosil' vse, še mene; pa naša gospa so rekli, de kršenca ne gre k' tak' miz in jest bi tud' ne bla šla, sem bla preveč vsak-seb' z jeze, k' me je blo sram za vso gospódo skep.

Spodej me je kuharca vjela, de b' pri nji ostala, pa jest sem ji rekla, de je neumna, tak' gospodi tolk' pripravljat', de se je vsa potila, in de bom že potlej prišla. Pa sem šla v oštarijo na masele vina in župo, potlej pa spet v cerkev, pa me je vriš iz farovža preveč motil, de sem šla na travo v senco.

Kako so kosil', ne bom pravla; jedli, ne — žrli so, kakor de b' se bli pred ves teden postil'; mežnar, k' je mogel pri postrežbi pomagat', je rekel, de ni prav nič ostal' in de je tud' vino šlo skor do zadnje kapljice. K' smo šli, je imel vsak še celo culo seboj, jest mislim, de so skor ves farovž spraznil', ves vrt razdjal' in vse sadje otresli. Mežnar, k' je mogel še nekej z nam' nest' do štacjona, je rekel:

„No, če ta jara gospóda danes ni gospódu strila za 20 glđ. škode, pa jest ne vem prav nič. Morjo že velik' prijatli bit' al pa jim je ta gospóda pomagala, k' so študiral'.“

„Kaj še!“ — pravim jest — „komej z enim so znan', z našimi pa prav nič; jest se le čudim, de so toko gostoljubni vaš' gospod. Sej vem, kako težko živé ob svojem zaslužki, de komej shajajo.“

„Res, prav nič jim ne more ostajat'“ — pravi mežnar — „če je pa taka, de se prav nič ne poznajo, si bom pa to jaro gospodo jest zamerkal. Kder jo bom videl prihajat', bom pa vse pse z vasi, vole in krave skup zgonil, de bodo to sodrgo ostrašli. Je že prav, de le vem!“

To je bil najin pogovor z mežnarjem. K' smo pa potlej bli v vagon' sami, jemnasta, kako so vsi skup zabavljat' čez vse: de je blo preslab' skuhan' in preveč al premal' spečen', maslo slabo, olje smrdljivo, vino jesih, kofé za nič, in tako Bog vé, kaj še vse. Jest sem komaj zdržala se, de nisem nič rekla. Pri vsem tem pa pravi naenkrat un' gospód, k' je bil vse v farovž spravil:

„Vidite, kako dobro imajo ti ljudje? Vsega zadost', de imajo vsak dan lahko pojedno, kakor smo jo imel' mi dans. Če b' jest še enkrat na svet prišel, bi ne otel nič družga bit' ko f. . .“

Jest sem imela že prav debelo na jezic', pa sem jo raj počrla. Drugi so pa potlej še velik' norca se delal' in vsak je imel kaj pokazat', kar je s farovža vzel seboj. Jest sem s' pa mislila: „no, taka gospóska sodrga je hujša ko kakšna truma ciganov; kar sram je človeka.“

Sej bi lahko še kaj več povedala, pa ne maram, k' tud' tistih pogovorov nisem marala poslušat'. Le tolk še povem, de je blo nazadnje še našmu gospód' preveč in so, k' smo domu prišli, rekli: „vas bom drugbart kam v gojzd' na pašo gnal, ne pa med ljudi al v kak farovž. Sram me je! Tako se noben kmet ne obnaša, če kam pride. Gospóske babe pa prav nobene manire ne zastopte.“

Men' je to prav dobro del', kakor de b' me z maslom pomazal; kar na tihem sem se smijala, rekla pa nič.

Kaj je blo poznej, bom že drugič povedala. Tolk' zdej že veste, kakšna je tista jara gospóda, k' hod' na kmete gospode in kmete objedat in obirat. Zdrav' ostanite!

Kaj dela Taaffe?!

Obljuba, ki drži.

Miha je bil slab plačevalec. Boštjanu je bil dolžan in mu je že velikrat obetal, da bo plačal, pa ni nikoli besede držal. Zato ga Boštjan vnovič prime vpričo dveh sosedov, Miha mu obeta in obeta, pa Boštjan pravi:

„Veš Miha, tebi ni nič verjeti, ne držiš besede.“

„No“ — reče Miha — „če je ta pot ne bom držal, ti pa vpričo teh dveh mož sme vsak v obraz pljuniti.“

Krišpin Krišpovič.

Gospóda moja! Danes imam zagovarjati več grešnikov pred stolom narodne in človeške pravice, ker — kar sem zadnjič deželnega šolskega nadzornika, Njegovo visokost in kdo ve še kaj, gospoda Pirkarja tako sijajno izrezal, da se mu še prav nič zgodilo ni, se zatoženci kar drvijo za mano, da sam ne vem prav, ktereга bi prej v delo vzel. Vsakega tudi ne morem zagovarjati, ker na marsikterem ni prav nobene dobre dlake in bi jaz utegnil pasti v nevarnost, da pridem ob vse svoje ime, ki sem si ga kot zagovornik pridobil. Zato bom danes zagovarjal le nekaj jih, o kterih se skoro sam bojim, da bi jih Vi, gospóda moja, preostro in celó po krivem ne obsodili.

Prvega Vam pripeljem Šota, ki pravi, da je učitelj, pa je menda še komaj „vice-frajtar“ učiteljski na Hotiču. Zatožen je, da je od nemškega „šulferajna“ vzel 60 gld. za to, da bi slovenske otroke pre naredil v nemške in to s podučevanjem v nemščini, kolikor je revež sam zna; ta kupčija se mu šteje pod paragraf narodnega izdajalstva in se zahteva, da se obsodi moj klient kratko malo v kazen — za tako hudodelstvo odločeno.

No, gospóda moja, če se sploh kako revše dá lahko zagovarjati, je to gotovo moj klient, zato bom to kar s par besedami opravil. Mislite si človečka, rojenega z želodcem vsaj za ministra, pa puhle glavice in grozne domišljije, ki ob vsi svoji najboljši volji še do poštene stopinje učitelja ne more splezati. To pa ni njegova krivda, gospóda moja, jaz Vam smem zagotoviti, da pri tej priči vzame plačo Pirkarja ali še kacega višega, če se mu le ponudi. Ali svet je hudoben, zavidljiv, to se vidi in skuša sto- in stokrat, to je moral skusiti tudi moj klient; čeravno ima želodec sposoben za vsako še tako visoko plačo in prevzetnosti dovolj za vsako še tako visoko službo, ga človeška tesnosrčnost in zavidnost vendar dozda še ni pustila više, ko do učiteljskega „vicefajrtarja.“ In zakaj to? Samo zavoljo enega uda njegovega, namreč zavoljo glave. Smešno, pa tudi žalostno. Ali je ne nosi ravno tako visoko in še više, kakor marsikteri, ki ima veliko več v nji? Dajte mu 4000 ali 5000 gld. plače, in jaz Vam zastavim svoje ime, da se za Judeževe ranjše nemškega „šulferajna“ še zmenil ne bo, še manj bo pa za to beračijo kaj učil, in celó nemškega jezika ne, ki se njemu samemu tako opoteka, da zdaj tu ob slovnico, zdaj tam ob nemški zlog ali duh zadeva, zdaj mu pa besedi zmanjka.

Da, ravno ta nemščina mojega klienta je vsega milovanja vredna. Ali verjame kdo, da bi moj klient Šot s svojo nemščino res bil nevaren slovenskim otrokom? Jaz ne! Ali ste že kdaj slišali, da bi bil kdo človeka ubil s slamico ali bilko? Ne, je li? No, glejte, nemščina mojega klienta je taka slamica, po kteri ne bo on nikamer splezal, pa tudi slovenskega jezika ne pobil ž njo; naj še toliko let uči hotiške otroke to, kar on zna, — nemški vendar ne bodo znali in tako bodo „šulferajnovi“ groši vsejani le v njegovlačni želodec, sadú pa ne bodo obrodili nobenega. Zato sklepam zagovor tega svojega klienta s tem: Kedar bote, gospóda moja, obsodili človeka, ki hoče s polenom luno ali solnce z neba sklatiti, takrat obsodite tudi mojega klienta, „vice-frajtar“-učitelja na Hotiču.

Bolj me skrbi moj drugi klient, Njegova Mogočnost in Domišljivost mladi jezični dr. Šraj z Ljubljane, ktereга imam zagovarjati za razne pregrehe, pa še za vse, kar je

o Vesteneckovi pravdi govoril in kazal. Zatožen je — ne vem prav, v kolikokrat že — neizrekljivega sovraštva do vsega, kar količkaj po slovanstvu diši, grdega nemčurstva in javnega ter zakotnega rovanja zoper sedanjo vlado, o kteri misli, da je Slovanom, toraj tudi nam Slovencem prijaznejša, kakor so bile vlade zadnjih deset let in kakor se njemu prav zdi.

Pa kaj, gospóda moja? Zopet vidim pred sabo sodnike in poslušalce, kterim bo zagovor ljubši v nemškem jeziku, in ker tudi moj klient, čeravno Ljubljančan, slovenski komaj toliko tolče, kakor kak Kočevar ob meji, se nadjam boljšega vspeha od nemške, ko od slovenske besede, toraj:

Meine Herren! Mein heutiger Klient ist einer jener seltenen Männer, von denen man mit Bedauern sagt, dass sie ihre Nase zu spät in die Welt gesteckt und für dieselbe gerade eine ungünstige Epoche erwischt haben. Dr. Rohbert edler v. Schrey ist nämlich beim Sprunge in die Welt mitten unter Slovenen hineingefallen, ein Fall, der wohl für einen geborenen Slovenenfresser sehr günstig gewesen wäre, nicht aber für einen, der es trotz Mangels an allen hiezu erforderlichen Eigenschaften mit aller Gewalt erst werden will. Somit ist die komische Seite meines Klienten am Tage und von dieser will ich ihn als Angeklagten aufgefasst und vertheidigt wissen.

Der junge — weil zu spät auf die Welt gekommene Doktor ist nämlich angeklagt, seinen Freund und Zechbruder Ritter von Vesteneck vor Gericht schlecht vertheidigt, durch seine „Rede“ das Publikum und den Gerichtshof gelangweilt, darin einen entschiedenen Slavenhass gezeigt und dennoch die Stadtarmen um 35 Gulden verkürzt zu haben; weiters wird er beschuldigt, an der Spitze des „deutschen Schulvereins“ für Krain zu stehen, sowie sich in den krainischen Landesauschuss hineingedrängt zu haben, wodurch das Land Krain gezwungen ist, jährlich 1000 Gulden auszugeben, für welche es einen bessern Kopf finden könnte; schliesslich ist er offener und geheimer Wühler gegen die jetzige Regierung sowie einer stark eingebildeten Anwartschaft auf ein oder mehrere Ministerfauteuils zu offenbarem Nachtheile des Staates und Landes beizichtigtigt.

Das sind allerdings so wuchtige Anklagen, dass ich mir von meiner Vertheidigungsrede einen für meinen Klienten günstigen Erfolg nur dann versprechen kann, wenn es mir gelingt, Ihnen, meine Herren, denselben in ein ernstes Licht zu stellen, in welchem er ungemein possierlich erscheint.

Die körperliche und geistige Komposition, aus welcher mein Klient geformt ist, zeigt folgende Elemente und Stoffe. Schädel dick, durch Aussetzung der Einwirkung preussenfreundlicher, besonders deutschdümmelsaurer Alkalien ausserordentlich verhärtet, ja geradezu undurchdringlich für gegentheilige Vernunftgründe. Hirn, obzwar nicht gross und weder scientificisch noch politisch substantiös, dennoch sehr stark irritirt und aufgedunsen durch politische Grössenwahnwellungen und affektirten und eingebildeten Deutschblutandrang, was bei jedem menschlichen Organismus temporäre oder sogar chronische Störungen in konsequentem Handel und Wandel zur Folge haben muss, um so mehr also bei einem sich überall hervordrängenden Parteifex, wie es mein Klient offenbar ist. Das so entartete Gehirn drückt dann auf die Zunge, welche sich deshalb bei jeder Gelegenheit und Ungelegenheit in Bewegung setzt, was wieder den Ohren — den eigenen nämlich — sehr wohl thut; was diese Zunge, die sich in einem sehr schleimigen Kanale bewegt und deshalb häufig kleben bleibt, anderen Ohren Verständliches und Unverständliches zu Tage fördert, ist zumeist ungeniessbar, langweilig und gehaltlos, selbst wenn man noch das unangenehme Organ und das eigenthümliche, um nicht zu sagen schlechte, weil „tajč-krajnerische“ Deutsch gänzlich in Abzug bringt.

Das Herz hat die Form eines Gallapfels angenommen, kann daher nurmehr zur Bereitung von Advokantentinte verwendet werden, die allenfalls noch zum Koncipiren konfuser Resolutionen und slovenen- und regierungsfeindlicher Reden verwendbar ist, bei denen aber nicht nur dem Publikum, sondern zuweilen auch ihm unwohl wird; das erstere verliert nämlich den Geduld-, er selbst aber den Redefaden.

Die Lunge zeigt sich unverhältnissmässig aufgeblähet, eine Folge der vielen übermässigen Leistungen, zu denen er sie ob früher analysirter Schädel- und Gehirnbeschaffenheit zwingt. Nieren und Leber sind von Slavenhass ganz inficirt, jedes slovenische Wort, das durch seine Ohren zu ihnen dringt, bildet einen missfärbigen Niederschlag, der sofort fest wird und zu einer Kruste sich verhärtet.

Und nun gar der Magen! Mein Klient wollte ihn mit aller Gewalt dazu bringen, dass er Slovenen, die er zu fressen sich vorgenommen, hätte verdauen können. Nach vieler Mühe gelang diese Präparation, aber o wehe! bis heute konnte mein Klient dem so korrigiten Magen keine wahre Nahrung zuführen, weil sich eben kein Slovene von ihm noch fressen liess. Wenn aber der Magen seine rechte Nahrung nicht hat, folgt, meine Herren, daraus nicht eine allgemeine Abspannung nicht nur der fysischen, sondern auch der geistigen Kräfte — selbst wenn der Erkrankte sogar mit beiden besser bedacht worden wäre, wie dies bei meinem Klienten Dr. Schrey der Fall ist?

Nun hätte ich eigentlich zu übergehen auf die oben angeführten Verbrechen, deren mein Klient beschuldigt und angeklagt wird. Nach der Ihnen, meine Herren, gelieferten Analyse der fysischen und geistigen Komposition desselben glaube ich jedoch, meine Vertheidigungsrede schliessen zu können mit dem etwas modificirten Spruche: „Selig sind die armen am Geiste, denn — — wenn sie es arg treiben, kommen sie auf den Studenec.“

Mein Schlussantrag geht demnach dahin: „Mein Klient Dr. Rohbert Schrey sei vor der Aburtheilung noch einer gerichtsblichen Beobachtung behufs Konstatirung seiner fysischen und geistigen Konstitution zu unterziehen.“

Ich beantrage daher den Abbruch der Verhandlung über meinen Klienten und Aufnahme derselben erst nach Konstatirung der Thatsachen im Sinne meines Antrages.

Ist Pirker wirklich noch Landesschulinspektor?

Z Olimpa.

Dragi mi „Brencelj“!

Ti ne veš, kako se mi smejemo, ko ogledujemo početje vaših nemškutarjev, ki hočejo po vsi sili Winklerja prekucniti in zmiraj naprej vpirajo tisti svoj špirovec „Wochenblat“ vá-nj, če se le količkaj prilike dobi. Najbolj smejali smo se pa ne uni dan, ko je ta ostanek „prokletih grabelj“ lotil se vašega deželnega predsednika zato, ker se je cerkev na Bohinjski Bistrici podrla. Dogodba je žalostna, za šalo najmanj pripravna, vendar se človek ne more zdržati, da ne bi z vaših nemškutarjev in predsedniških ter ministerskih prekucevalcev malo se norca podelal.

Če se bodo kje fantje stepli, kdo bo tega kriv? Kdo drugi, ko deželni predsednik Winkler, ker je znano, da se z ljudmi tudi slovenski govoriti ne sramuje. Ako bo kje

kak stekel pes koga popadel, je že zopet Winkler kriv, ker je javno znano, da je bil že večkrat pri „besedah“ v čitalnici. Kedar bo kje povodenj, zakrivil jo bo gotovo deželni predsednik, ker je znano, da njegova vrata niso odprta samo nemškutarjem, ampak tudi Slovincem. Če bo toča kje pobila, bo zopet krik za Winklerjem, češ, zakaj pa ne gre z dežele in nemškutarjem s poti; prerokovali bodo celó kugo, lakoto, dragino in vse druge nadloge za Kranjsko, če se Winkler s svojega sedeža ne umakne brž kakemu nemčurskemu petelinu. Nič se ne bote smeli čuditi, če bo v Kleinmayrovi in Bambergovi „Pratiki“ za prihodnje leto naznanjena vsak dan toča, strela, slana, burja itd., da vsaj na Kranjskem ne bo nobenega mirnega dneva in ne bo mogel nihče brez skrbi spat iti, dokler bo Winkler tu.

Res, ta banda „prokletih grabelj“ je že taka, kakor o sv. Miklavžu parkelj, ki se otrokom laže in jih s tem straši. Saj Ti „Brencelj“ dobro veš, kaj bi Winkler rad storil in kako malo more storiti za narodno stvar. Njegovi predniki, posebno Auersperg in Widmann, so kar na svojo roko in odgovornost kaj storili — ne bom rekel, da prav vse, kar so „grabljevcí“ od njih tirjali, ker bi bil dr. Bleiweis že obešen, če bi bila vsaka obveljala jim; če je potem kaj opravičene pritožbe bilo, so se pa pri ministerstvu spovedali in dobili odvezo, pokora pa je ostala Slovincem. Vaš Winkler ne more tako ravnati, če bi prav hotel, ker Taaffeju slovenščina prebito počasi v glavo leze in je še vprašanje, če jo bo kdaj tako dobro znal, da vas bo popolnem razumil. Zato je res prav neumno, da se ti „prokletogravljevci“ tako zaletavajo v Winklerja, ki jim še prav nič sile ne dela. Kaj bi še le rekli, če bi z njimi tako delal in delati mogel, kakor so delali z vami njegovi predniki! Kogar še nikoli zeblo ni, ne ve, kaj je mráz.

In pa kaj hočejo ti čuki? Vsak človek je mislil, da bo njih kranjski deželni zbor razpuščen. Pa ni! Mi smo kar strmeli, ko smo to slišali, ker nam je bilo preveč neverjetno. No, pa saj Slovenci imate že dosti pameti in britkih skušinj, bote že vedeli, ali je temu zboru obraz ali pa hrbet pokazati. Ali boš Ti „Brencelj“ hodil poslušat obravnave tega zbora?*)

V šolskih zadevah, kar se slovenskega jezika tiče, še slabše naprej greste, kakor polž. Ta počasna žival je, kakor veš, plezala po zidu na vzgor in padala zmiraj za dva klina nazaj, kedar je tri prelezla. Pri vas je pa drugače. Ako skočite danes za dva klina naprej, vas jutri vržejo za tri nazaj. Tu imaš toraj za prihodnjo „Pratiko“ računsko zastavico: „Če Slovenec s svojo slovenščino v šoli (in v uradnijih) pride prvi dan za dva koraka naprej, drugi dan ga pa za tri korake nazaj pahnejo, kje bo v 50 letih s svojo slovenščino?“

Vidiš, „Brencelj“, tako je! Zato pa vsakemu, kdor Ti bo čez Taaffeja in Winklerja zabavaljal, kar v mojem imenu pripelji eno preko ušes, da bo sedem solncev videl.

Potlej pa še nekaj, kar bi bil skoro pozabil. Jaz sem s Tomanom in Costo stavil na to, da Pirkar ostane to, kar je. Menim, da sem stavo jaz dobil. Če bi pa vendar Pirkar šel, mi brž telegrafiraj, da bomo zapili stavo. Zdrav!

Ves Tvoj

Miroslav.

Ali je Taaffe doma?

*) Kaj pa da! Ta bo zá-me kakor nalašč.

„Brencelj.“

Za poskušnjo.

V neki vasi so imeli učitelja, ki je s svojim prevzetnim nemškutarskim obnašanjem skoro vsim vaščanom predal in zameril se tako, da ga niso marali. Zato pa tudi od nobene hiše ni dobil nikoli nič, ne sadja, ne koljin in enakih reči, čeravno bi se mu bilo kaj tacega prav prileglo.

Kako se čudi toraj, ko mu sin vaščana, s katerim sta se bila še le pred par dnevi hudo sprla, prinese prav obilne koljine! Pogleda zapeljivi dar, potem pa ogovori dečka:

„No, to je prav lepo! Ali kako, da so mi tvoj oče toliko poslali?“

„Oče so rekli, naj kar dam, pa grem, pa ne smem povedati nič družega“ — reče dečko.

„Tako? Ej, le povej, le, saj jaz ne bom očetu povedal“ — prigovarja učitelj.

„Ne smem, saj meni niso rekli, le drugim, ko sem šel“ — se brani fant.

„Toraj pa še lože poveš“ — sili učitelj — „kaj so rekli, zakaj so mi koljine poslali?“

„Veste“ — prične fant stokati — „te koljine so od živine, ki je crkala, ko so jo zaklali. Zdaj pa oče ne vedo, če meso ne bo škodljivo, so pa rekli, naj nesem učitelju koljine, da bodo videli, kako je; če gospodu učitelju ne bodo nič škodovala, potlej bomo pa tudi mi doma meso od te živine jedli, prej pa ne.“

Deželni zbor kranjski še ni razpuščen.

Na ljubljanski pošti.

Pred linico pride našopirjena gospodična in praša tam sedečega uradnika — nemški, se ve da:

„Ali ni tu pisma z naslovom Vertú?“

Uradnik gre k predalu s črko V, pregleda tam ležeča pisma, potem pa pravi:

„Ne, gospodična, z imenom Vertú ni nobenega pisma, pač pa je eno z imenom Vertovec.“

„Vertovec se piše, bere in izgovarja se pa Vertú — razumite?“ se postavi nemškutarsko-francoska ljubljanka in veli: „Je že pravo, le dajte ga sem!“

„Hvala lepa za poduk“ — reče uradnik in zapre linico, za eno jezikoslovno vednost bogatejši.

Kaj dela Taaffe?!

Zahvala vit. Vestenecku.

Podpisani izrekamo pristržno zahvalo vit. Frénceljnu za petak, kterega dobimo od njega po sodnijski obsodbi njegovi. Malo je, pa vendar nekaj, ker do zdaj od njega nismo še beliča videli. Bog daj, da bi nam še več petakov iz svojega žepa na ta ali enak način nakloniti blagovolil!

Ljubljanski reveži.

Deželni zbor kranjski še ni razpuščen.

Dohtarju Šraju.

Lepa hvala vam za to, da ste s svojo pritožbo do deželne sodnije od Vesteneckovih 40 gld., ktere bi bili po prvi razsodbi mi imeli dobiti, snedli nam jih celih 35. Vi ste pa naš prijatelj, Vi!

Ljubljanski reveži.

Kaj dela Taaffe?!

Grofu Taaffeju.

Jaz in Tinče sva stavila lani osorej z nekim možem, da čez leto in dan deželni zbor kranjski ne bo razpuščen. Preteklo je leto in dan in mi-dva sva dobila stavo, namreč staro vedro najboljšega vina. Zdaj bi ga rada pila, pa mož, ki je tako trdno zidal na Tebe, ga nima s čem plačati in mi-dva toraj ne moreva piti na Tvoje zdravje. Kaj, ko bi Ti odrinil nekaj desetakov in rešil ga dolga, kterega je za voljo Tebe naredil?

„Brencelj“ in Tinče.

Ist Pirker wirklich noch Landesschulinspektor?

Pogovori.

Jože. Kdaj bo li deželni zbor kranjski razpuščen?

Jaka. Menda o sv. Nikoli.

Jože. Kdaj bo to: o sv. Nikoli?

Jaka. Kedar bo kranjski deželni zbor razpuščen.

* * *

Tine. Dunajski Nemci in judje pa naši nemškutarji hočejo toraj nas Slovence po vsi sili osrečiti po svojem „šulferajnu“ s ponemčevalnimi šolami. Čemu li?

Tone. Ali ne veš, da se je Slovincu treba le nemščine naučiti, vse drugo pa samo od sebe pride?

Tine. Toraj nas imajo ti ljudje radi?

Tone. Kaj pa da, najraje — za hlapčone.

* * *

Jože. Kaj je najbolj čudno pri lahonu in nemčurju?

Tine. To, da se jima Slovenec na vso moč studi, pa bi ga vendar rada vsak hip požrla.

Ali je Pirker res še deželni šolski nadzornik?

Konec Frénceljnové storje od ljubljanske tajč - kazine.

(Se poje po viži v 6. št. „Brenceljna“.)

Dohtar Šraj, ko urtelj čuje,
Eno abšrift potrebuje,
Spiše brž pritožengo,
Nese k oberrihti jo.

Oberrihta — ta pa reče:
„Da precés se prav izteče,
Bomo mi ga v roke vzeli,
Potlej pravi urtelj pel.“

Štirje so za mizo sedli,
Rekli: „bomo že narédli,“
Klicali Lapajmeta
In pa Šraja dohtarja.

Šraj je spet tako govoril:
„Fréncelj — ta ni prav nič storil,
Kar b' blo vredno štrafenge;
Ta falén' Lapajne je.“

Pa Lapajne se postavi,
Ves korajžen rihti pravi:
„Če falén je ali ni, —
Naj pravica govori!“

Oberrihta je spoznala,
Da je Fréncelj kriv škandala;
Finfar plača štrafenge,
Pa še vse unkoštenge.

Zoper to ni več bešvera,
Urtelj ta za trdno gvéra;
Fréncelj more plačat' fest,
Al pa v keho iti sest.

S tem borufa je končana,
K' jo naprav'la družba znana:
Gartenauer, Adamék,
Binder, Proft in Vesteneck.

Storja ta pa še to zviža,
Da Slovec ni varna špiža;
Kdor ga hoče kar pojed',
Včasih pride rihti v pest.

Ali je Taaffe doma?

O ranjki rojanski čitalnici pri Trstu.

Peter. Zakaj je li rojanska čitalnica poginila?

Pavel. Zato, ker se je preveč Slovencev vpisalo, ki niso marali za laščino, ktera se je v tej čitalnici obrajtala.

„Brencelj“ piše:

Gosp. I. D. v T. „Pavliha“ pravi, da ima druga pota, tudi je bil takrat, ko je Vaše došlo, že z doma. „Brencelj“ sam pa je dobil iz T. že prej pisma Vašemu poročilu ravno nasprotna. Ker so mu te homatije pretemne in bi tudi večini njegovih bralcev bile neumljive, toraj nemikavne, je porabil le par drobtin. Ako bi se v vaše homatije spustil, bi bil nazadnje opikan le on. Ne zamerite toraj! — Svetuje pa vam obojim, da bi se med seboj spravili, bo najbolje za vas in za druge.

Gosp. G. H. v L. Žefa si ne upa prav — in to iz vzrokov Vam gotovo lahko razumljivih. So vsake baže ljudje na svetu. Žal pa ji je strašno, da Vam ta pot ne more vstreči; prosi Vas pa, da bi ji ne zamerili, bo že drug pot rada šla, kamer ji bote nasvetovali.

Gosp. M. R. na P. Kedar se v Olimpu kaj zgodi, piše že Miroslov; on bi bil gotovo hud, če bi mu kdo drug v škodo hodil.

Gosp. F. S. v K. „Brencelj“ rad verjame, da je oni gospod, ko se je cerkev v Bohinji podrla, rekel: „Prav je, saj je na Slovenskem sploh teh poslopij preveč, naj bi rajši kaj družega zidali.“ Vendar se ga bo lotil še le, če bo treba; to stvar si je pa dobro vrezal v rovaš njegovih orugih grehov.

Gosp. A. P. v M. Vi se pritožite, da Vas je naše opravišstvo na zaostalo naročnino opomnilo po „dopisnici“, a ne v zapečatenem pismu, in se zato odpoveste „Brenceljnu“. Hvala za take obresti! Pa brez šale. Če bi se vsakemu, ki pozabi naročnino poslati, po list pa vendar piše, moralo pisati zapečateno pismo namestu „dopisnice“, ima „Br.“ najmanj 50 do 70 gld. več stroškov samo za poštnino, kterih mu nihče ne povrne. V drugem pa — kdor „Brenceljna“ dve leti sprejema in se še za neprežete številke pritoži, na plačo pa ne misli, akoravno mora videti v listu tudi opomine do mudnih plačevalcev, ne sme jeze vzkipeti, če ga po dolgem potrpljenji enkrat prijazno opomnimo na njegovo dolžnost. Ako pa mislite, da se bomo za Vami jokali, se zelo motite, ker pri takih ljudeh smo že veliko zgubili.

Gosp. V. B. v L. Vi bi radi, da bi „Brencelj“ goriško politično društvo „Slugo“ opikal, ker zna tako dobro kandidate nasvetovati, da je ž njimi pri deželnih volitvah že dvakrat po vrsti propadlo. „Brencelj“ Vam pa ne more vstreči, dokler se volijo na Goriškem Slovenci, a ne nemčurji in ne lahoni. Sold je sold, če ga pogledaš od te ali od one strani: mož ali „cifra“ — sold je.

Gosp. F. K. na V. „Od kod je dr. Bleiweisov vitežki priimek Trsteniški?“ — prašate. Od Trstenika, sela nad Kranjem na Gorenjskem, kjer je njegov stari dom.

Gosp. L. V. na N. Za Vašo skrbnoet lepa hvala! Če bo treba, bo že, dozdam pa še ni taka sila.

Gosp. P. G. v K. Ne več, se je marsikaj spremenilo. „Brenceljna“ dobite prav lahko v ljubljanski čitalnici.

Več drugim. Kdor tukaj ni odgovora dobil, ga mu treba ni, bo že vse v redu.

Gosp. A. V. v B. Novo knjigo „Lurška mati Božja“ Vam bo priporočil vsak, kdor jo je prebral, toraj tudi „Brencelj“. Primerna, podučna in ginljiva je za vsakega. Poslovenil iz francoskega jo je č. gosp. Franjo Marešič, kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano. Dobiva se pri njem ali od njega po pošti, pa tudi v „katoliški bukvarni“ v Ljubljani. Cena ji je mehko vezani 1 gld., v polplatno 1 gld. 20 kr., v polusnji 1 gld. 25 kr., vsi v platno 1 gld. 40 kr. Po pošti vsaka knjiga 10 kr. več. Kdor jih naroči 10, mu ni plačati poštnine.

Ta številka se je zavoljo raznih zadržkov zakasnila za nekoliko dni tako, da je zabredla v mesec september, pa velja za avgust. Tudi podoba je bila pripravljena, pa je zavoljo političnih razmer moral iti v koš. Št. 9 pride ob času deželne zbornice kranjskega, vsakako še ta mesec s primernimi podobami. — Temu pojasnilu pripnemo prošnjo, naj bi vsak, kdor je dobil „dopisnico“, podvziral se poslati naročnino, če ne, se bo nemudoma zgodilo to, kar mu je tam obljubljeno. Ne moremo drugače, ker imamo tudi mi poplačati svoje račune in „Brencelj“ ne more živeti ob goli ljubljanski megli in soparici.